

AIVD luistert advocaten jarenlang af

AMSTERDAM

De AIVD heeft het advocatenkantoor Prakken d'Oliveira in Amsterdam en zijn cliënten jarenlang afgeluisterd. Daarbij is de inlichtingendienst in een aantal gevallen onbehoorlijk te werk gegaan.

VAN ONZE VERSLAGGEVER HARMEN BOCKMA

Communicatie 'die evident niet als relevant voor enig onderzoek' kan worden beschouwd, werd opgeslagen en uitgewerkt. Minister Plasterk heeft de klacht daarover van het kantoor gegrond verklaard.

Volgens de Nederlandse Orde van Advocaten moet minister Plasterk van Binnenlandse Zaken onmiddellijk ingrijpen. 'Dit is een grove inbreuk op het beroepsgeheim', zegt bestuurder Bert Fibbe van de Orde. 'De positie van de advocaat in de rechtsstaat wordt met voeten getreden door de AIVD, dat is onacceptabel.' Het is voor het eerst dat officieel bekend is geworden dat een advocatenkantoor op grote schaal is afgeluisterd.

Advocaten van Prakken d'Oliveira vermoedden al langer dat de AIVD het kantoor afluisterde. Het verdedigt onder anderen verdachten van terrorisme. Het diende klachten in bij Plasterk, die ze heeft laten onderzoeken door de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD). Die acht een deel van de klachten gegrond, bleek donderdag uit een brief van Plasterk aan het advocatenkantoor.

In tegenstelling tot het Openbaar Ministerie is de AIVD niet aan strenge regels gebonden voor het afluisteren van advocaten. Wel heeft de dienst zichzelf regels in 2007 opgelegd voor de omgang met informatie van

verschoningsgerechtigden. Dat zijn bijvoorbeeld advocaten en journalisten, die belang hebben bij het beschermen van hun cliënten of bronnen.

De AIVD heeft met name onbehoorlijk gehandeld bij het aftappen van het contact dat door cliënten met de advocaten werd gelegd (indirecte aftappen), vindt de CTIVD. Voor de positie van advocaten bij die contacten heeft de dienst geen regels bepaald.

De klachten die Prakken d'Oliveira indiende over het direct tappen zijn ongegrond verklaard. Volgens de commissie heeft de terughoudendheid die de AIVD zichzelf sinds 2007 heeft opgelegd het gewenste effect gehad. Sinds dat moment is het aftappen van verschoningsgerechtigden flink afgenomen. De minister van Binnenlandse Zaken moet elke maand opnieuw toestemming geven voor het aftappen van iemand die zelf geen target is.

Volgens Michiel Pestman, advocaat bij Prakken d'Oliveira, is dat een onvoldoende waarborg. 'Er zou een systeem van nummerherkenning moeten komen, zoals nu al voor het OM geldt, waardoor onze gesprekken automatisch buiten de taps vallen.'

Als de AIVD wel wil afluisteren, zou de rechter daarvoor toestemming moeten geven. Volgens de Nederlandse Orde van Advocaten is het ontluiserend dat er geen onafhankelijke controle is op het afluisteren.

De CTIVD adviseert de AIVD zichzelf nog duidelijkere regels op te leggen voor het direct afluisteren van advocaten en andere verschoningsgerechtigden. Secretaris Hilde Bos: 'Er zou nog beter moeten worden gekeken of het afluisteren niet een te zwaar middel is.'